

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendszeres tagdíja évi 200 lel, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 100 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfügglő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 350 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 180 lel. Egyes szám 7 lel

Risérletem hatvani nemesített buzával.

Az Erdélyi Gazda 1925. évi 52 ik (dec. 27.) számában fenti címen írt cikkemben leírtam 5-féle hatvani nemesített buzával beállított kísérletem.

Megígértem, hogy be fogok számolni a termelési eredményről. Eme ígéretnek kívánok eleget tenni, midőn az alábbiakban részletesen beszámolok.

Ötféle hatvani buzát vetettem el és pedig k. holdanként 100 kilót és 8¹/₄ k. hold gazdasági (8 éves Székács-féle buza utántermelés) buzát ellenőrző parcellául.

A buzák szept. 24 és 25-én lettek elvetve. Okt. közepén már szép zöld volt a vetés. A kedvező időjárás folytán a vetés már ősszel megerősödött és erősen megtömöttödvé ment be a telbe.

December 25-én nagy árvízünk volt és a jégtorlaszok kinyomták a Szamos folyót medréről úgy, hogy az erősen megáradt Szamos 48 órán át folyt teljes erejével ezen buzatáblán. A szerencse az volt, hogy a jól megerősödött buzavetés erős gyökerével jól belekapaszkodott a földbe és mikor a jégtorlasz felrobbantása után a Szamos visszatért medrébe, sehol sem látszott el és kimosás.

A víz teljes leszűrődése után a sok ott hagyott szemetet, ágat, tengeri szárat, állati hullát eltakarítottuk.

A téli hótakaró elolvadása után igen szépen és jól telelt buzavetés tünt elő.

Április végén az egész vetést a vetés irányában megboronáltam és május közepén megacatoltam. Ennyiből állott a vetés ápolása.

Ezen munkák után a vetés erős fejlődésnek indult és a hatvaniak úgy bokrosodás, mint erősség és üde színben jóval felülmúlták a gazdasági buzát.

A 121. és 1212. számúak, melyek az ősszel elmaradtak volt a többi hatvani és gazdasági buzától is, szintén jól helyrejöttek, a gazdasági buzát jóval felülmúlták, sőt az összesek közül a 1212. számú volt ezen időben a legszebb. Ezen buza erős fejlődésű, üde, erős levélzetű, erős szalmájú, egyenletes, ki-

tűnő jó színű és nagy kalászu volt. Kalásza cirka 70 százalékkal volt nagyobb a gazdasági buzáénál.

Ugyanígy volt az 1304. számú is azzal, hogy ennek kalásza valamivel kisebb volt. Ezután az 1153. számú, majd az 1140. és végül a 121. számú következett.

Május havában 14 csapadéknappal lehullott 181.0 mm. csapadék, június havában 16 nap alatt lehullott 244.2 mm. és július hónapban 14 nap alatt 135.4 mm. Tehát a három hónap alatt 560.6 mm. csapadékunk volt akkor midőn gazdaságunk (Szamosfalva) átlagos évi csapadékmennyisége 500 mm.

Június 22-én 33.8 mm. és 29-én 54.0 mm. csapadékunk volt, mely után az egész tábla lefeküdt és a további esőzések után fekvé maradt. Ekkor már el volt virágozva.

A gazdasági buza sokkal vékonyabb szalmájával hamarabb fektet le.

Szomorú volt nézni ezen lefeküdt vetéseket.

Már most leszögezhetem, hogy a hatvani buzák legalább még egyszer oly erős szalmájuk voltak, erős büttyökkel és hatalmas nagy levélzettel. Növésben sokkal magasabbak és átlagban legalább 50 százalékkal hosszabb és vastagabb kalással.

Rozsdát kis mértékben észleltem az alsó leveleken. A gazdasági buzák valamivel rozsdásabbak voltak.

A megdőlés következtében látni lehetett, hogy az alul került kalások egy része nagyon vékonyan maradt azokon a szemek összezsugorodtak, fejellenek maradtak.

Egyaránt volt ez látható úgy a hatvanin, mint a gazdasági buzánál.

Aratás előtt pár napig olyan kánikulai melegek voltak, hogy jelentős hőütés kárunk is volt. Ez az oka, hogy sok a vékony és szorult szem és meglehetősen sok a II. és III. osztály.

Az érés egyszerre állott be, úgy a hatvani, mint a gazdasági buzánál. A gazdasági buza és hatvani buzák között az aratásnál azért van mintegy 8 nap különbség, mert közbe esős idő gáolta az aratási munkát. Hangsúlyozom azonban, hogy egyidőben ért be valamennyi a gazdasági buzával.

A megdült vetések aratása igen lassan

haladt és nagyon megkínította az aratókat különösen a sokkal erősebb száru hatvani buzák.

A különbség a hatvani buzák javára már a keresztek (15 kérés) mennyiségén kitűnt, amint az alábbi kimutatásból látható.

E kimutatás érdekes adatokat szolgáltat. Mennyiségileg 23—44 százalékkal több termést adtak a hatvani buzák, mint a gazdasági.

Megemlítendőnek tartom, hogy a hatvani buzák absolute tiszták, úgyhogy rostálás és triörözéssel 1—2 százaléknál több nem esik ki, míg a gazdasági buzából legalább 5 százalé kiesésre lehet számítani. Ennek oka, hogy a növény-nemesítő sokkal tökéletesebb tisztítókkal rendelkezik, mint megreformált kis gazdaságunk.

Megfigyelésem szerint a folyó évi buza-termés ott sikerült jobban és ad nagyobb termést, úgy mennyiségileg, de különösen minőségileg, ahol azok kapátás után, tehát későre lettek elvetve. Ezek nem erősödtek olyannyira meg az ősszel és nem is bokrosodtak annyira meg, mint a korai vetésűek. Ritkák maradtak és jól bírják a sok csapadékot, nem dültek meg és így sokkal jobb termést adtak.

Volt olyan buzatáblánk, mely répa után és pedig október utolsó napjain lett elvetve és úgy mennyiségileg, mint minőségileg kitűnő termést adott.

Szamosfalvi gazdaságunkban összesen 71 hold buzavetésünk volt és ha ebből levonjuk a hatvani 5 holdat és az ellenőrző 8¹/₄ holdat, úgy a fennmaradó rész átlag 20 mázsa termést adott (keresítve). Így még jobban meglátszik a hatvani buza fölénye és az 5 hold hatvani buza átlag 31.58 százalékkal adott nagyobb termést a gazdasági buzánál. Szinte 1/3 résszel többet.

Ha figyelembe vesszük, hogy egyazon munka és egyazon befektetéssel egyharmad résszel nagyobb termést kapunk a hatvani buzából és szalma termésből is sokkal többet, úgy kézenfekvő, hogy feltétlenül át kell érnünk a nemesített buzák termelésére.

A mellékelt kimutatás ékesen beszél és mindenkit meggyőzhet fenti állításaimról.

A folyó évben megismétlem a kísérletet, természetesen sokkal nagyobb területen és pedig: 1212. számuból vetek 10 holdat, az 1153.

K i m u t a t á s

a szamosfalvi gazdaságban hatvani buzákkal végzett termelési kísérletről.

A termelt buza	A terület nagysága k. hold	Elővetemény	Elvetett mag I. kat. holdra kg.	Superfoszfát sorba k. holdanként	Aratás ideje	Összesen kereszt	Átlag egy holdon kereszt	C s é p e l v e				Átlag termés egy holdon	Szalma termés egy holdon	Hl. súly kg.	Átlag adott I kereszt kg.	Gazd. buzánál több termést adott kg.	A gazd. buzánál %-al több termést adott
								I. kg.	II. kg.	III. kg.	Összesen kg.						
Gazd. buza, Székács-féle (3 éves utántermelés)	8 ¹ / ₄		100	80	Jul. 12.	386	46.8	6974	1271	209	8454	1024	2048	75	21.9	—	—
Hatvani nemesített 1303. sz.	1	Zabos büköny	100	80	Jul. 21.	49	49	1066	180	41	1287	1287	2702	76 ¹ / ₂	26.2	+263	25.68
" " 1212.	1		100	80	Jul. 21.	51	51	1161	248	69	1478	1478	3103	76 ¹ / ₂	28.9	+454	44.33
" " 1153.	1		100	80	Jul. 19.	53	53	1082	261	67	1410	1410	2961	76	26.6	+386	37.69
" " 1140.	1		100	80	Jul. 19.	55	55	1089	173	39	1301	1301	2862	75	23.6	+277	27.05
" " 121.	1		100	80	Jul. 19.	46	46	1027	191	43	1261	1261	2522	75	27.4	+237	23.14

számából 10 holdat, az 1303. számából 10 holdat az 1140. és 121. számukól pedig 5—5 holdat. Ezek mellett ellenőrzésül ismét vetek a gazdasági buzából is és ha Isten éltet, ugy ezen most beállítandó termelése adatait is közölni fogom.

A fennmaradó hatvani búzákat kis tételekben gazdatársaimnak fogom rendelkezésre bocsátani, természetesen készletem szerint.

Végezetül leszögezhetem, hogy fentiek igazolása szerint a hatvani nemesített búzákat viszonyaink szerint igen jól beváltak, nagy termésmennyiséget adtak és kívánatos, hogy gazdaközönségünk közelebről megismerje.

Érdeklődőknek szívesen szolgálom további felvilágosítással.

Oyalui Rosenberger Sándor.

Gazdasági állapotok az Erdélyi Hegyalján

Írta: Dr. Eöry István

A gazdasági év első fele lepergven, tisztában vagyunk annak eredményeivel s a még hátralevő rész reményeig is megalkothatjuk.

Az őszi búzákat cséplése folyik, a kisebb gazdák már szinte be is fejezték a cséplést. Az eredmény többnyire szorult szemű, kicsiny hl.-súlyú szemtermés. A téren és aljban fekvő területeken 26 kevés kalangyánként 1.5—3 litervéka, a hegyen fekvő területeken 4 és kivételesen 5 véka szem termett.

Az őszi árpák általában 5 véka szemtermést adtak.

Tavaszbúzákat és árpát itt csak kivételesen termelnek.

A zabokat magasabb fekvésekben a rozsdabántotta, mélyebb fekvésekben sok helyen rettenetesen elgyomosodtak. Általában annyi gyomot, mint az idén, ritkán látam. A kis gazdák buzatermése 50%-ig is üszkös ott, hol a vetőmagot nem csávázták.

A tengeri szárbán gyönyörű, ott hol víz nem állott rajta. Cső azonban csak 1—2 mutatkozik. A vízben állott tengeriket sok helyen nem lehetett idejében megkapálni.

Burgonyát itt összefüggő területen nem termelünk. A kevés burgonyatáblát a peronospora és egyéb betegségek nagyon megviselték, sok helyen tönkre is tették annál is inkább, mert a szokásos két kapálással a burjánítól megszabadítani nem lehetett... Repcét egyáltalán nem termelünk.

A kert vetemények a menyire a sok eső miatt lehet, elég jól sikerültek.

A takarmányrépák szép termést ígérnek. Dohányt és cukorrépat itt nem termelnek.

Nem, mintha a talaj és klíma nem volnának megfelelőek, de a szőlő a rendelkezésre álló kevés és gyenge munkaerőt teljesen igénybe veszi.

A mesterséges takarmányok elég jól sikerültek, a hol össze lehetett kevés erővel gyűjteni. Sajnos, sok takarmány teljesen elpusztult, elrothadt, vagy megfeketedett. A rétek sok fűvet adtak de ez sok helyen vagy a lábán, vagy a renden elpusztult. Eső nem verte jó széna alig van. Behordása most folyik, máskor ilyenkor a sarjot gyűjtöttük.

Legfontosabb reményünk a szőlő volt itt mindenkoron. Az idén gyenge féltérmet ígérkezett. A rengeteg eső miatt a munkálatokat csak szinte lopva, 3—4-szeres költséggel tudtuk végezni, néha napokig nem lehetett a szőlőbe be sem menni, minek eredménye, hogy a gyakran túl lágy talajt kapálni idejében nem mindenütt lehetett s ezért sok gazda most kapál másodsor, harmadik kapálásról pedig a gyenge kilátások, horribilis munkáltatási költségek miatt alig van szó. Levélperonospora ezidőszertől veszedelmes mértékben nem található. Az ez ellen való védekezést már jól megtanulták a szőlősgazdák és permeteznek még ha nem kell is, főleg abban a reményben, hogy ez minden

betegség ellen megvédi a szőlőt. Fürtperonospora azonban és különösen lisztharmat van bőven. A jól gondozott szőlőkben azonban kivált a hegyek felső részén 5%-nál nagyobb kárt nem tett, 4—5 nap óta beállott normálisabb időjárás következtében megállott, illetve az Oidium meg is gyógyult. A mélyebben fekvő, még a hegyek lábán elterülő szőlőkben is azonban 25—30% kár van, egyes fajták teljesen lehullottak. Legtöbbet szenvedtek a gyöngy szőlők, olasz risling, Ottonel muskotály és a Somok, melyek amugy is nagy mértékben elrothadtak. A szőlő fája átlag nem nagy, még éretilen, ennek dacára a szorgosabb gazdák már csonkították. Teljesen ép szőlő nem létezik; ha azonban az időjárás végre valahára szárazra fordulna, ugy a még meglevő termést meg lehetne menteni. A termés azonban a legjobb esetben is minőségileg gyenge, mennyiségileg kevés lesz. A szőlő nagyon visszamaradt, érett szőlőt egész fürtöt kapni nem lehet, míg rendszer év járatokban ilyenkor a schalák, málinger, madlainek, oportók stb. válogatás nélkül, kosárszámra voltak szedhetők. Augusztus 20-án már szőlő került rendszeresen az asztalra, most még barack sincs érve.

Gyümölcs általában kevés és hitvány. Fejletlen, férges. Helyenként szilva van elég, alma körte, legfeljebb háziszükségletre.

Időjárásunk előbb a nagyon gyakori óriási felhőszakadásokból, később a heves, zivataros, jó kiadós esőkből, később a 24—36 órás szép csendes, nyári esőkből állott nagy melegekkel váltakozva. A levegő páratel, nedves meleg volt, a különféle burjánok és gombák vigan tenyésztek és szaporodtak. Utóbbi hetekben kisebb esők voltak, de éppen elegendők a hordási, cséplési, széna- és más takarmánykészítési munkák megzavarására, óriási, ezen a délvidéknek nevezhető vidéken soha nem tapasztalt lehűlésekkel. Kiseb esők után is 12 C. fokig lehűl a levegő este s 9—10 óráig sem tud felmelegedni. Május 1-től e hó közepe tájáig 3 esőmentes napunk volt; most 3 száraz nap után kaptunk esőt és lehűlést, 20 óra óta jó időnk van.

A gazdasági munkálatok állandóan nagyon meg voltak torlódva a sok eső miatt, a mi állandó késésekre és a munkabérek hallatlan felugrálására vezetett. Az eddig is rendszeres pálinkán kívül divatba jött a permetezésnél és kaszálásnál a dohányjárás is, ami napi 3 deci pálinkát és 1 cs. dohányt számítva 20—25 leivel drágítja az amugy is magas munkabéreket, a mihez hozzájárul, hogy a munkás reggel a pálinkázás után még hazamegy a tarisnyáért s ha lehet még ebédre is, hogy a munkaidő és a teljesítmény minél kevesebb legyen.

Rothad a gyümölcs.

Az idén a nedves időjárás hatása alatt a gyümölcsünk nagyon gyorsan rothadtak. A rothadás okozója legtöbb esetben a gyümölcspenész. Ezt a betegséget egy alsóbbrendű gomba, a „Monilia” idézi elő leginkább almán, körtén, barackon, meggyen, cseresznyén, szilván, stb. Alig kezd a gyümölcs növekedni, már található egyeseken valami sérülés, vagy bogárrágás körül kerek barna folt, amely a gyümölcs színétől elütő és amely mindinkább megnövekedik. S aztán körkörös elhelyezkedése előbb gombostüfej nagyságu, majd folyton növekedő piszkos-fehér színű penészpárnácskák lépnek fel. A gyümölcs lassanként teljesen megbarnul, összeaszik s ha a szél le nem verte, összeszáradva a fán marad. Ezeket a penész párnácskák tartalmazzák a Monilia gomba szaporodó szerveit, az u. n. konidiumokat. Ezek rendkívül könnyűek lévén a szél, a rovarok könnyen széthordják. Az így széthordott konidiumok „csíratömlői” általában csak a sértett helyeken tudnak a gyümölcs belsejébe, kivéve a barackot, behatolni s tovább fejlődni. A Monilia egyik évről a másikra, mint mycelium telet át az összeszűrt gyümölcsben, vagy beteg hajtásban. S tavasszal az idő felmelegedésével új életre kel s megjelennek a betegséget szét hordó konidiumok.

A Monilia kártétele ellen sokféleképpen próbáltak védekezni, de ezidő szerint még nem ismerünk olyan védekező anyagot, amelynek hatása minden kétségen felül állana. Így elsősorban a betegség terjedésének megállítására kell törekednünk. Mindenekelőtt az elszáradt hajtásokat távolítsuk el kora tavassal egy, hogy az elevenből is vágjunk hozzá 4—5 ujjnyit, mert a gomba myceliuma a száradt részénél lejjebb is jelen van. Ritkítsuk a koronát, hogy a levegő, napfény, jobban hozzáférjen a fa részeihez. A fán összeszáradt gyümölcsöt, a Monilia ezen valóságos fészkeit szedjük össze és égessük el. Ugyszintén a hulló gyümölcsöt és a fáról az érés alatt megbetegedett gyümölcsöt is gondosan el kell távolítanunk. Helytelen az összegyűjtött beteg gyümölcsöt egy sarokba, vagy komposttelepre hordani. E felmelegedett kompost telepre igen kedvező melegágya a Moniliának. Az ilyen helyeket a bogarak, legyek, darazsak ezrei keresik fel és szállítják tovább a konidiumokat az ép gyümölcsre. Célszerű a gyümölcsfák alját a koronának megfelelőleg felásni, hogy a lehullott lomb stb. föld alá kerüljön s a tél fagyja elpusztítson minden ott telelő kártevőt. A rézgáliccal való permetezés hatásos voltát a kísérletek minden kétséget kizáróan nem igazolták. A kénparátumokról pedig beigazolódott, hogy azok a Moniliával szemben teljesen hatástalanok.

Az aradi cukorrépa-termelők gyűlése.

Románia cukoripara rohamlépésekben halad a fejlődés útján és rövid időn belül biztosítani fogja a belföldi szükségletet. — A cukorgyárak és cukorrépa termelők közös frontot képeznek e törekvésben és minden évben előre megtárgyalják a termelés lehetőségeit, arányait és feltételeit.

Az aradi cukorgyár és termelői körlete az idén lép be a közös frontba. Szept. 6-án kezd meg a gyár az idei termésű cukorrépa átvételét és 15-én annak feldolgozását. A répa szállítása alkalmával a gyár már megköti a jövő évi termelői szerződéseket azokkal a termelőkkel, akik azt kívánják. Ez a körülmény tette szükségessé, hogy az átvételek megkezdése előtt a termelői szerződést még aug. hó folyamán revízió alá vegyék a termelők és gyár képviselői.

Az aug. hó 20-án tartott közös értekezlet a kívánt eredményre is vezetett, amennyiben kölcsönös megalapozottságra sikerült a jövő évi termelői szerződés egyes pontjait megállapítani. A f. évre érvényben volt szerződés több előnyt biztosított a gyárnak, olyanokat, ame-

Aranyér
„Gnusol” Soedecke

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer.

Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Artalmas alkotórészeketől mentes. Reggel és este egy kupocskára lesz a végbélbe bevezetve.

3932

Minden patikában és drogeriában kapható.

Raktár: F. H. MEES
BUCURESTI, Cal. Grivitei 61
Gyár címe: Soedecke & Co. chem. fabr. Leipzig.

lyeket a gyár kezdő üzeme indokoltá tett. Az 1927. éviszerződés az ingyen répamag-mennyiség, előleg, melasz-járandóság, vitás esetek eldöntése stb. tekintetében tartalmaz a termelőkre az előző évinél kedvezőbb feltételeket. A szerződések egy külön pontját képezi a Cukorrépatermelői Szövetségi tagsági nyilatkozat és a gyár részére való meghatalmazás a waggonkénti 30 L. tagsági díj levonására. Ez a pont sok fáradságos és költséges utánjárástól kiméli meg a Termelők Szövetségét és lehetővé teszi a tagdíjakkal teljes egészében a termelés fejlesztése érdekében való felhasználását. — Az értekezlet kimondotta a szövetség aradi tagozatának megalakítását és szeptember hó folyamára az alakuló közgyűlést is összehívni határozta. A gyűlésen Purgly László, az A. G. E. elnöke elnököl, a cukorgyárt Hercegh József inspektor, a Termelői Szövetség központját pedig Török Bálint titkár képviselte.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet T. tagjaihoz!

Az E. G. E. alapszabályai értelmében az egyesületi tagdíjak január hó 1-én esedékesek. Tisztelettel felkérjük az E. G. E. összes tagdíjfelvételi kötelezettséget vállaló tagjait, hogy úgy a folyó évre esedékes tagdíjakat, mint az Erdélyi Gazda előfizetése címén megállapított évi 100 L. pótdíjat az esetleges hátralékok összegével együtt szíveskedjenek a levelbeli felszólítások bevétele nélkül jelen sorok olvasása napján beküldeni az E. G. E. titkári hivatala címére.

A tagdíjait késedelmesen küldő tagok, a késedelem folytán kamatvesztést, a könyvelés folytán idővesztést, a felszólítás és bélyegdíj kapcsán kiadási többletet okoznak az anyagiakban amugy is szűkölködő egyesületünknek.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1926. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Kendeffy Lajos Mezőmehes, Lengyel Béla Vajdakamarás, Duschek Gyula Csegöd, Tóth Vincze János Sövényfalva, Tolvaly György Székelykocsárd (50 L.), Soós Lajos Mezőtelki.

1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Kendeffy Lajos Mezőmehes, Duschek Gyula Csegöd, Tóth Vincze János Sövényfalva, Tolvaly György Székelykocsárd, Soós Lajos Mezőtelki.

1927. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Soós Lajos Mezőtelki.

Kérdés—felelet.

Az árpa és zab eredetéről. Kérdés: Vannak akik azt állítják, hogy az árpakalászu — nagytoklászu — orosz tavasz buzát az árpából, az őszi zabot pedig az árva rozsnokból (Cromus inermis) tenyésztették ki.

V. G. Agostháza.

Felelet: Hogy a nagytoklászu tavasz buzát az árpából tenyésztették volna ki, az ki van zárva. Hiszen egészen más a buzakalásznak és egészen más az árpakalásznak a berendezése, alapszerkezete. A buza kalászában a gerinc egy-egy bevágásában egy többvirágú füzérke áll, míg az árpakalászból ugyanazon a helyen három egyvirágú füzérke foglal helyet. Az árpából lehet két-, négy- és hatsoros árpakalászt kitenyészteni aszerint, hogy a kalászgerinc egy-egy pontján egy, két, vagy három virág válik termővé. De a füzérké mindig egyvirágúak, míg a buza füzérkéiben legalább három virág szokott kifejlődni, azonfelül pedig még egy virágcsökevény is látható. Miután oly eltérő a kétféle kalásznak az alaptervezete, azért ki van zárva, hogy az egyiket a másikává át lehessen

alakítani. Hogy sikerült-e eddig e két gabonafélét keresztezni, arról nincsen tudomásom. Ha a keresztezés sikerülne, akkor talán lehetne valamiféle, a kettő között álló korcsfaját kitenyészteni.

Hogy az őszi zabot az árva rozsnokból tenyésztették volna ki, azt még inkább kizártnak tartom, mert a rozsnok messze esik a zab rokonsági körétől.

P. B.

Az almafa levelének rozsdásodása. Kérdés: Fiala, 12—15 éves Johnaihan-almáim már a tavasz óta nincsenek a kellő egészségi állapotban. Leveleiken rozsdafoltok keletkeznek s egy 12 éves szép példányról már teljesen lehullottak.

Felelet: A beüldött almalevelek azt bizonyítják, hogy a fák nem állnak nekik megfelelő helyen. A levelek rajtságos foltosodásából arra következtettek, hogy ott a gyökér beteg, tehát a talaj, a hely nem kedvez az almának. Vagy túlságosan nedves a hely, vagy igen sovány. Talán köre, sziklára, vagy kavicsrétegre akadt a gyökér? De lehet más oka is a gyökér betegségének. Jó lesz próbálgatni a gyökér meggyógyítását, hogy a fáknek mi a bajuk, azután lehet csak a bajok orvoslásához fogni.

P. B.

Vegyes közlemények.

Csak egy új címet kérünk. Csak egy új címet kér az „Erdélyi Gazda” minden olvasójától. Egy címet amely közli az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalával, hogy olvasóink ismerőse! közül ki nem tartozik még az „Erdélyi Gazda” olvasóinak táborába, melyik Gazdatársunk nem tagja még az E. G. E.-nek, ahinek az érdeklődését felhívhatnók egyesületünk működésének fontosságára. Minél szélesebb rétegek tömörülnek az E. G. E. és az „Erdélyi Gazda” olvasóinak táborába, annál nagyobb hatással tudjuk képviselni az erdélyi gazdaközönség érdekeit s annál inkább hasznára lehetünk nemcsak tagjainknak, hanem a mezőgazdaság egész fejlődésének.

Elnökváltozás a dési mezőgazdasági kamaránál. A Dr. Crisan Titus lemondásával megürült dési mezőgazdasági kamara elnökévé dr. Boca József ügyvédet, a kamara eddigi alelnökét, alelnökévé dr. Hangó Valér ügyvédet választották meg.

A cukorrépa és répaszelet vasúti fuvardíja. A cukorrépa kiszedési kámpány küszöbén állunk. Az aradi cukorgyár az átvett már szeptember 6-ikán megkezdte, míg a marosvásárhelyi és boifalusi cukorgyárak csak szeptember második felétől kezdve fogják a répát átvenni. A szállítás megkezdésével kapcsolatosan az érdekelt gazdatársak szíves tüomására hozzuk, hogy a cukorrépa és a répaszeletnek mai vasúti fuvardíj szabása a következő:

Répa fuvardíja: Szelet fuvardíja:

Kilometer:	Lej	Lej
1—10 ig	681	305
10—20-ig	849	371
20—30-ig	1017	443
30—40-ig	1186	498
40—50-ig	1354	584
50—60-ig	1521	654
60—70-ig	1689	723
70—80-ig	1858	797
80—90-ig	2025	866
90—100-ig	2194	935
100—110-ig	2346	999
110—126-ig	2478	1056
120—130-ig	2615	1112
130—140-ig	2747	1167
140—150-ig	2899	1227
150—160-ig	3035	1285
160—170-ig	3168	1340
170—180-ig	3288	1392
180—190-ig	3420	1449
190—200-ig	3540	1495

Megjegyezzük azonban, hogy ez a díjszabás

folyó évi szeptember 15-én meg fog változni. Mihelyt a megváltozott tarifát kézhez vesszük, annak díjtételeit is ismertetni fogjuk.

Vessünk nemesített vetőmagot. Mint tudvalevő a sikeres buzatermelésnek egyik legfőbb feltétele a jó fajta és viszonyaink közé való nemesített vetőmag használata. Az idej vetési időnyre Dr. Konopi Kálmán edvesi buzanemesítő gazdasága (Odvoş, p. u. Conep, jud. Arad) és a „Samanta” Magnemesítő Rt. (Cenadul vechiu, jud. Timiş) ajánlják nemesített buza fajtaikat. Az idej viszonyaink között többek között jól bevált a Kenepi által nemesített, vörös kalászu őszi buza fajta az „odvoşi 3. sz.”, mely a tiszavidéki buzából pedigree-módszer szerint van kitenyészve. Ennek és a régi gazdasági buza a termés eredményét hasonlíttja össze az alábbi táblázat:

Kinek gazdaságában?	Község	Vármegye	Termés éve	Odvoşi 3. sz. buza	Régi gazdas. buza	Termés-többlet
Br. Bánffy Dániel	Fugad	Alsófőher	1919	780	600	180
Br. Dániel Lajos	Vargyas	Udvarhely	1919	1740	1240	500
Agárdy Gábor	Gonzága	Hunyad	1923	982	900	82
Purgly László	Sofronya	Arad	1923	1600	1536	64
Gr. Teleki Béla	Zsibó	Szilágy	1924	1000	709	300
Tamáshidai uradalom	Tamáshida	Bihar	1924	660	410	250
Br. Gyórfy örökösök	Kraszna	Szilágy	1925	970	630	340
Dr. Stefan Cicio Pop	Chelmac	Temes	1925	1615	1200	415
Vasilie Dehelean	Hosszuszó	Temes	1925	1200	900	300

Termés eredmények:

A fentiekből nyilvánvaló, hogy a nemesített vetőmag használata a többtermelésnek egyik igen fontos függvénye. Megállapítható továbbá az is, hogy mely vidéken milyen terméstöbbletet értek el e fajával.

Járásai állattenyésztési bizottságok. A földmívelésügyi miniszterium felhívta a gazdasági tanácsokat, hogy minden járásból nevezzenek meg egy gyakorlott állattenyésztőt, akik a szolgabírókkal és az állatorvosokkal együtt alkotják a járási állattenyésztési bizottságokat. Ezek a bizottságok adnak véleményt állattenyésztési kérdésekben.

Védekezzünk a májmételey ellen. A hosszas nyári esőzések és általában a kedvezőtlen időjárás következtében nemcsak legyengült juhállományunk, hanem attól lehet tartani, hogy az idén sok juh fertőződött májmételeyféreggel. Érdekében áll azért minden juhos gazdának, hogy a legeltetés befejezése után azonnal védekezzen a májmételey ellen, E célra használható a „Distol” mely minden gyógyszerárban beszerezhető.

Tenyészállatkiállítás. Háromszékvármegye állattenyésztési bizottsága elhatározta, hogy Sepsiszentgyörgyön, folyó évi október 3-án tenyészállatkiállítást és vásárt rendez, amelyre csak megyebeli állatok hajthatók fel.

Fedezettő állomások működése. Szolnokdobokavármegye területén ez év tavaszán 5 fedezettő állomás működött 9 állami és egy megyei ménnel, melyeken 421 kancát fedeztettek a gazdák. Szomorú eredmény az, hogy az ezekre menő kancaállományból csak ennyit fedeztetnek gazdáink.

Gyümölcs- és szőlőoltvány beszerzése. A szolnokdobokavármegyei gazdasági egyesület felhívást bocsátott ki a gazdákhöz gyümölcs- és szőlőoltványszükségletük együttes beszerzése érdekében. Az egyesület elvállalja gyümölcs- szőlőoltványok, diszbokrok, cserjék, stb. beszerzését. Árak: gyümölcsfáknál 75—100 lej között, szőlőoltványoknál 7—12 lej között fajta és minőség szerint. Gyökeres alanyvesztek ezrenként 1500—2500 lej. Megrendelések lehetőleg augusztus hó végéig a titkári hivatalhoz Déstre küldendők be.

Közép-Európa ipari nagyvárosi hóbortja. A napi lapok közölték a német birodalmi bank elnökének kijelentését Közép-Európa ipari nagyvárosi hóbortjáról, amely szerint az új államok iparát a túlhajtott nacionalizmus epidémiája fogta el. Az eredmény olyan tulindustrializálás, amelyet Európa nem tud fenntartani, mert az iparok között sok van olyan, melyek *esetelenül magas vámfalak mögött állva, semmi piaccal nem rendelkeznek*. Nincs elfogadható ok arra, hogy egy állam olyan ipart ápoljon, melynek nincsenek piacai.

Romániába az a helyzet — amint azt annak idején a kiviteli vámkok eltörlése érdekében a miniszteriumhoz intézett felterjesztésünkben részletesen kifejtettük, — hogy a hazai ipart nemcsak a magas importvámok, hanem a mezőgazdasági termékekre kirótt magas exportvámok is támogatják. Semmi kifogásunk nem volna az ellen, ha a támogatás olyan ipar javára szolgálna, amely első sorban a hazai szükségletet és a *mezőgazdasági termelés fejlődését is biztosítandó*. Azonban midőn azt látjuk, hogy a fejletlen iparunk érdekében milliárdokra menő, *ellenszolgáltatás nélkül hozott áldozatok katasztrófális helyzetbe sodorták az őstermelést*, amely nálunk mint természetes fejlődési lehetőség éppen fejlesztendő volna, hangsúlyoznunk kell, hogy az ilyen ipartámogatás nem áll az egészséges gazdasági fejlődés szolgálatában és az általános gazdasági érdekek, természeti törvények ilyen való megsejtése kiméletlenül megbosszulja magát.

PIAC.

Országos vásárok.

1926 évi szeptember hó 6. án. Érmihályfalva, Feltót, Óraljaboldogfalva. — 7. én Egerhát, Gyergyószentmiklós, Krassó, Románlápós. — 8. án Dagnácska, Etyek, Komja, Orczfalva, Székelykeresztúr, Torda. — 9. én Csikszépvíz, Fogaras, Királydaróc, Makfalva, Páncélcseh. — 10. én Baromlaka, Dézna, Drassó, Ispánmező, Nagyvárád, Tasnád, Vingárd. — 11. én Galgó, Jaszenova, Nagyhalmágy, Magyarpécska, Zám. — 12. én Batavásár, Delta, Görgény-szenilmre, Keresztes, Nagyida.

Állattárak:

	Fej, tehén borjuval	Hízott ökrök elősúlyban	Igás ökrök párja	Hízott sörtes elősúlyban	Igás ló darabja
Dés	9-12000	24-26	26-30000	32	10-14000
Hídvég	10-15000	—	25-35000	38-42	15-30000
Kötliget	6-10000	22	18-24000	28	4-16000
Temesvár	9-14000	32	18-26000	28-34	10-15000
Zsibó	9-14000	—	18-26000	—	6-12000

Termények árai mázsánként:

	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
Dés	800-825	—	550-600	550	540 560
Hídvég	750-800	500	550	500	560
Klopóda	800	600	400	450	550
Nagyszeben	850-900	—	620	590	590
Temesvár	820	500	550	540	620
Zsibó	800 850	600	600	600	600

A tengeri árának ugrásszerű emelkedése. A helyi árakat jellemzi a tengeri árának szűkítése. A készletek úgy Erdélyben, mint Bánátban kifogytak és emiatt az árak ugrásszerűen emelkedtek. Árak mázsánként: Kolozsvárt 590—600, Nagyvárádon 610—615, Bánságban 565—570, Krajovában 510—520 lej

Szeszpiac helyzete változatlanul rossz. Üzlettelenség jellemzi. A szesz ára nagyban Kolozsvárt 130, kicsiben 140, denaturált szesz 32—34 lej.

Állatvásárok irányzata bizonytalan, mégis fölfelé menő tendenciával. Árak: beállítani való ökrök 21—24 lej, hizott exportökrök 23—26 lej kgr. ként. fejőstehen drb.-ja 8—12.000 lej.

Bor árak: Régi bor 25—40, újbor 12—25 lej között.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 3 lej. Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 30 lej.

Haszonbérbe adó birtokok. Feltételek Cluj Calea Mojlilor 42. 3954

Szakiskolát végzett többévi gyakorlattal, gazdasági, ispáni, konyha-, gyümölcs- és díszkertészeti állást keresek imlelőbbi belépésre. Ajánlatot a kiadó továbbít. 3945.

Gazdatiszti, vagy ispáni állást keres 1927. január 1-ére fiatal, nős, szakiskolát végzett és nagy gyakorlattal bíró egyén, ki a mezőgazdasági gépek kezelését is érti. — Megkereső leveleket „927” jellegre a kiadóhivatal továbbít. 3951

Gazdatiszti állást keres 14 évi gyakorlattal bíró, nős, keresztény, végzett gazda. Az illető 9 évig 600 holdas mintagazdasá-

got vezet. a tejjgazdaságban és szeszgyárkezelésben teljesen jártas, román és német nyelvet is bírja. Az állást október 15-ikén elfoglalhatja. Cim a kiadóhivatalban. 3952.

22 évi praxissal rendelkező gazdasági ispánt keres dr. Wolf Gyula alsószentmihályfalvi gazdaságajóvő évre. Cim Turda. 3953.

Egyszerű igényű szaképzett gazdasági ispánt keres dr. Wolf Gyula alsószentmihályfalvi gazdaságajóvő évre. Cim Turda. 3953.

Keresek megvételre hajtó kocsi és „Ulm” „Eberhardt” kettősváltókat. Ajánlatokat kiadóhivatal továbbít. 3958

Az országosan ismert és bevált „RADIKAL” patkányirtószer

Árai a következők:

Nagy adag 135.—
Kis adag 85.—

Ládacsomagolásban bérmentve:

4 nagyadagos láda 620.—
10 kisadagos láda 990.—
5 „ „ 500.—
3 „ „ 310.—
2 „ „ 220.—

Szétküldés postai utánvétellel.
„STANDARD” LABORATÓRIUM KÉPVISELETE
Timișoara IV. Bem ucca 34.

USPULUN

a legjobb szer a gabona csávázására, üszög, fuzarium, árparozsda, zabporüszög stb. ellen. Kapható a vezérképviselőnél:

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület árucaarnoka
Nagyszeben—Sibiu. 4948

MEZŐGAZDÁKNAK!

Hernyóenyv „HÖCHST”. Száraz vetőmagcsávázó „TILLANTIN”, Vetőmagcsávázó „USPULUN”, Nedves vetőmagcsávázó „TILLANTIN” — „ZELIO” patkányirtó méreg, „ZELIO” egérirtó méreg-szemcsék. NITROGÉNTRÁGYÁK mint kén-savas ammóniak, „LEUNA” salétrom és Harnstoff. Továbbá a világhírű Bayer-féle „CERTAN” poloskairtó szer.

Kapható minden mezőgazdasági üzletben, drogériában stb. — Ha nem volna raktáron, úgy forduljon alábbi címhez:

ROMANIL Rt.

Timișoara, Bánati-ház 3949

ODVOSI 3. SZÁMU

ŐSZI BUZA

eredeti nemesített bőven termő, a rozsdának és megdőlésnek kiválóan ellenálló vöröskalászu buza fajta vetőmagja megrendelhető a nemesítő:

Dr. Konopi Kálmán gazdaságában

Odveson, u. p. Conop, Arad megye.

Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára

az 1927. évre

jelenleg munkában van. A naptár kizárólag gazdaérdekeket szolgál! A szövegezési részme igaz hirdetőjel Kis és nagy gazdáknak kalauza, tanácsadója! Unatkozóknak szóra köztatója! Gazdának, kertésznek, szőlésznek, borásznak, erdésznek, méhésznek nélkülözhetetlen!

Hirdetéseket felvesz és előfizetéseket elfogad Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptárának szerkesztősége és kiadóhivatala. Cluj—Kolozsvár, Attila ucca 10.

Minden modern gazdaságban a szuperfoszfát-műtrágya

nélkülözhetetlen. 150 kg. kiszórásával holdanként 200—300 kg. terméstartalom érhető el.

„MARASESTI” Societate Anonimă Română pentru Industrii Chimice București, Str. Câmpineanu No. 4.